

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marold & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifa și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
seria 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 199.

Brașov, Sâmbătă 12 (24) Septembrie.

1898.

Crisa constituțională și de stat.

Lunea viitoare se va deschide parlamentul central austriac și cu ziua aceasta se vor începe din nou și cu îndoită putere luptele parlamentare în Viena și în Peșta.

În dieta ungară opoziția și-a desfășurat deja tirajorii, luând poziția în contra guvernului în comisiunile dietale și ridicând, pe lângă vechile cestiuni, alte nouă, cari privesc așa numitele ofense, ce le-ar fi suferit națiunea maghiară cu ocaziunea înmormântării împărătesei regine în Viena.

E vorba, că toate partidele opoziționale din dietă se vor organiza, ca în unire să atace guvernul. Banffy își dă totă silința să impedece o astfel de organizare și se despartă mai ales pe cei din partida „națională“ de cei din stânga estremă. Se crede însă, că stăruințele lui nu vor avea nici un rezultat, căci Apponyiștii sunt hotărâți a se răfui pe deplin cu guvernul Banffy. Numai că nu vor începe lupta imediat. Ei cevași mai târziu, când va veni la rând grava cestiune a pactului.

Dincolo, în cealaltă parte a monarhiei, încă nici nu se mai știe, care va fi opoziția și care nu. Germanii asigură prin organele lor acreditate, că de dragul guvernării contelei Thun ei nu vor părăsi obstrucțiunea și nu vor schimba tactica lor. Deocamdată strigătul lor de arme este încă tot desfășurarea ordonanțelor de limbă. Dacă însă, în cazul suspendării acestor ordonanțe, s'ar mulțumi, ori ar continua lupta în contra guvernului mai departe, este foarte îndoios.

Cehii la rândul lor anunță asemenea continuarea luptei fără cea mai mică șovăire, pe baza pretenșiunilor lor de până acum. Într-o declarație, ce o publică conducerea clubului deputaților cehi din „Reichsrath“ și din dieta boemă, se accentuează acesta cu multă hotărâre.

Declarația cehică constată înainte de toate, că deciziunea prea înaltă, ca în urma morții împărătesei-regine să se sisteze orice festivitate oficială jubilară și scirea, după care monarhul în adâncul său doliu se va dedica numai afacerilor statului, au adus în primul plan criza de față constituțională și de stat. În fața firesei năsuințe, de-a se ușura domnitorilor în timpuri de mari cercări greua lor problemă, națiunea cehă — dice declarația — nu se dă îndărăt. Nimeni nu poate trage la îndoială dorința și năsuința ei după pace și liniște, și ca să înceteze odată patria iubită de-a fi teatrul celor mai sălbatice lupte de naționalitate și de partide. Nimeni n'ar fi mai mulțumit, ca națiunea cehică, decât s'ar pute stabili o pace durabilă între cele două națiuni ale Boemiei.

Însă — continuă declarația — nu e permis de-a se abusa cu acest sentiment. Nimeni nu poate pretinde dela națiunea cehică, ca să mai lase și din puținele drepturi ale sale și să sisteze orice luptă, ce a pornit-o pentru a validă interesele ei naționale, politice și de stat. Nici atunci nu ar fi pace deplină în monarhia, decât națiunea cehă ar fi aplecată la toate. Mișcarea germană n'ar înceta decât s'ar și suspenda ordonanțele de limbă. Până când guvernul va umbla să liniștescă pe aceia, cari n'au cauză de-a se jălui, și nu va stăruia cu energiă, ca să eșercite față cu toate popoarele monarhiei dreptul și dreptatea, nu se va pute dobândi pacea.

Așa vorbesc deputații cehi asigurând, că atunci, când vor drept și dreptate, vor și pace, der o pace cinstită, basată pe deplina egală îndreptățire.

În cele din urmă toți vor dice și vor asigura, că numai pacea o voesc. Cu toate acestea nici că se poate cugeta astăzi la o pacifică soluțiune a crizei. Se vorbește, că

„Reichsrath“-ul nici că va fi deschis mai mult, decât vre-o 10—14 zile și că îndată ce se vor arăta semnele de obstrucțiune, contele Thun va face o declarație și va disolva „Reichsrath“-ul. Pentru acesta să fi primit deja imputernicirea Thun și să fi pregătit deja toate pentru împărăția § lui 14, ce va urma cu necesitate după disolvarea parlamentului.

Br. Banffy, din parte-i, pe baza angajamentelor luate pentru cazul acesta, dă de știre de pe-acum prin graiul colegului său dela finance, că a pregătit toate, ca să întâmpine o astfel de întorsătură a lucrurilor astfel, ca Ungaria cu toate acestea să susțină teritoriul vamal comun.

Lucrurile se desfășură tot mai interesant, numai stăruința de nu ar fi prea tragic.

Ungaria și pactul.

În fine s'a mai auzit o voce autorizată în cestiunea pactului economic. În ședința de alaltăieri a comisiunii financiare, Komjathy Bela a declarat la desbaterea cheltuelilor comune, că el nu le poate vota și a cerut lămuriri dela guvern, că prin ce și cum a garantat drepturile „națiunii“ în decursul tractărilor despre pact. A mai întrebă, că ce va fi cu acest pact la casă când zădărnindu-se, guvernul va trebui să susțină status quo printr'un nou provisoriu, care iusă nu i-se va vota.

Ministrul de finance Lukacs răspundând lui Komjathy observă, că cele întemplate deja dau răspuns mulțumitor la întrebarea, că ce va fi cu pactul. Punctul de vedere al guvernului este, că lucrul cel mai corăspunzător stărilor actuale e susținerea liberei circulațiuni între Ungaria și Austria. De aci mănecând, guvernul a pregătit proiectele necesare. Chiar și în urma evenimentelor, cari au intervenit în ulterior, guvernul rămâne pe lângă acest principiu.

S'au luat măsuri — continuă ministrul de interne — ca proiectele corăspunzătoare să se pună spre desbatere și în Austria. Dorința guvernului esta, ca pactul să se facă așa cum s'a contemplant. Nu se

poate însă scii, că ce se va întâmpla în Austria. Dacă s'ar întâmpla, ca dincolo să nu fiă rezolvate proiectele în sens favorabil, atunci legea îl îndreptățește pe guvern să asternă dietei proiectele privitoare la regularea unilaterală, er guvernul va și satisfacă acestei îndatoriri. Un lucru însă trebuie clarificat. *Regularea unilaterală nu trebuie să se confunde cu teritoriul vamal autonom.* Aceste două lucruri peste tot nu sunt dentice. Chiar și în cazul unei regulări internaționale guvernul va nisui, ca să se susțină libera circulațiune între Ungaria și Austria, fiă și în alte forme.

Komjathy s'a declarat nemulțumit cu răspunsul ministrului, la ceca-ce Lukacs a reflectat din nou că până când interesele țării pretind, guvernul dorește a susține comuniunea economică cu Austria. Ce privesc observarea lui Komjathy, că guvernul nu va avea o majoritate la casă când ar dori să susțină printr'un 'nou provisoriu starea de față, ministrul Lukacs dixe, că decât s'ar întâmpla acesta, guvernul își va părăsi locul și n'ar fi nici o piedecă, ca un alt guvern să ia dispozițiile necesare în privința acesta. Să nu se pretindă însă dela guvernul actual, a face altceva, decât ce este în interesul țării.

În ajunul deschiderii „Reichsrath“-ului.

Numai trei zile mai sunt până la deschiderea „Reichsrath“-ului din Viena. Contele Thun, omul care mereu s'a hrănit cu speranțe, a făcut și face încercări, ca cel puțin în afacerea pactului se apropie partidele din parlament — lucru, care constituie cea mai grea problemă din câte a avut vre-odată un ministru președinte austriac. Partidele din dreapta camerei, der mai ales Cehii tineri, — după cum era de prevedut — nu vor ceda nimic din pretenșiunile lor. Acesta o declară și organul Cehilor bătrâni „*Politik*“, care dice într'unul din numerii săi mai noi, că deputații cehi n'au de gând să câștige bunăvoința elementelor obstrucționiste în prețul jertfelor.

Cea din urmă încercare de împăciuire cu opoziția germană a făcut-o contele Thun prin intermedierea marilor proprietari cons-

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Colonelul Baron Urs David de Margina la Solferino și Lissa.

Conferința ținută de Colonelul austro-ungar Francisc Rieger în cerc militar din Sibiu și Brașov, la 2 Ianuarie și 20 Februarie 1898.

— Continuare. —

„Curagiul și entuziasmul Austriacilor nu se poate descrie. (Aci urmăză câte-va rânduri indescifrabile). Ei fură demni de admirat. De patru-ori se întorseră ei spre retragere, der er se adunară din nou și ripostau focul. Și când noi le lăsam numai câte o minută timp, ei se întorceau er înapoi în baterii.

„La un timp dat „Re d'Italia“ trebui să se apropie de costă și de forturi la 400 m și d'aci să deschidă focul cu tunurile Armstrong și altele. — 107 salve fură trase asupra fortului. Vă asigur, că era o musică admirabilă în urma căreia tunurile și bastioanele insulei căpătară înfățișarea ruinelor. — Focurile austriacilor erau ochite admirabil de bine. Obusele lor făceau sărituri infernale în partea dindărăt a corăbiei, pe care mă aflam eu. Și cu deosebire dureros este faptul, că corabia noastră — cu totă chirasa ei — are câți-va morți“.

Der se ne întorcem înapoi la istorisirea întemplanturilor.

Căpitanul Sandri, după stricarea cablului telegrafic, se întorse târziu, pe la 10 ore noaptea la flotă și raportă, că încă înainte de întreruperea cablului a trecut o telegramă dela Tegetthoff către colonelul br. Urs, de cuprinsul următor: „Garnisóna se se țină, ajutorul flotei e probabil“. O astfel de telegramă n'a fost expedită. Tegetthoff doria numai să aibă date precise despre numărul și felul corăbiilor inamice pentru a vedé, decât grosul flotei este séu nu la Lissa. Persano însă luă de bună scirea adusă de Sandri, der veqđ întrinsa o amăgire, ca să-l facă să renunțe la reînnoirea atacului asupra Lissei. După acesta se ținu un consiliu de răboi pe bordul corăbiei admiralului, în care comandantul trupelor de debarcare și alți subcomandanți declarară dubietatea lor în reușita atacului. Totuși Persano se decise a ține grosul flotei sale gata pentru a respinge, la 19 Iulie, escadra imperială, er cu o parte din vase se continue combaterea fortificațiilor și să reînceze debarcarea la Karober. La 19 însă procedă Persano numai la executarea în parte a planului, ordonând lui Vacca și Albini să continue d'ocamdată bombardarea întăririlor, der debarcarea să n'o efectueze încă. Vacca bombardă de afară uvragele din portul St. Giorgio, Albini se apropiă de peninsula dela Karober și deschise d'acolo

focul. Bateriile și tunurile răspunseră numai slab. După o oră de bombardare, corăbiile er încetară focul, Vacca pluti spre Nord-Vest, Albini pe lângă coasta de Nord spre Comisa. Persano scrisé în notița sa: „Uvragele răspund slab, la ora 9 ele încetară afară de turnul Wellington“. Eu ordon încetarea focului, fiind zădarnic, și dispun, ca trupa să dejuneze.

Cătră ora 10 veni mult doritul „Afondatore“ cu alte patru corăbii, ele aveau pe bord 600 ómeni trupă de debarcare. Cu aceștia efectivul acestei trupe se urcă la 2500 ómeni. La ora 11 se retraseră toate corăbiile din bătaia tunului. Persano lansă dispozițiunea următoare pentru reînnoirea atacului:

„Chirasatele „Teribile“ și „Varese“ vor lua poziție înaintea comisei, imobilizându-i garnisóna.

Divisia corăbiilor de lemn și flotila (14 vase) sub ordinul lui Albini debarcheză trupele respective între Karober și Comisa. Corveta chirasată „Formidabile“, susținută de divisia chirasată Vacca și de „Afondatore“, intră în portul St. Giorgio și aduse la tăcere bateriile, cari mai erau în stare a lupta.

Flota chirasată sub conducerea personală a comandantului de căpetenie combate uvragele exterioare ale portului pentru a împedeca întreruperea debarcării lui Albini de către inamic“.

(Va urma).

tituțional. Conducătorii acestei partide au voit să influențeze opoziția germană, ca, cu considerarea la efectul păgubitor ce-l are criza pactului, să nu obstreze proiectele despre pact.

Încercarea însă n'a succes. Această apare cel puțin din rezoluțiunea partidei populare germane din Stiria, în care conducerea acestei partide protestează contra „apucăturii nedibace“, ca Germanii să retireze și să arunce armele, fiind-că la Geneva s'a întâmplat tragedia asasinării împăratului. „Dela ultima sesiune a „Reichsrath“-ului — dice rezoluția — nu s'a făcut nici o schimbare în condițiile politice. Ordonanțele de limbă stau neschimbate; și fiă-care om cu vederi clare scie, că în cameră nu se poate câștiga majoritate pentru punerea în discuție parlamentară a proiectelor pactului cu Ungaria. După ce prin această cade hotărîrea de a sista obstrucțiunea provisor, numai de dragul pactului cu Ungaria, partida populară germană din Stiria exprimă convingerea, că *lupta contra guvernului, cu toate armele obstrucțiunii, trebuie continuată, până când există ordonanțele de limbă. Astfel d'ar, mai ales față cu proiectele pactului, trebuie să pășim pe terenul obstrucțiunii și, firesc, nu trebuie să se trimită nici membri în comisiunea parlamentară pentru pact.*”

Cu alte cuvinte partidele din opoziția germană vor intra cu totă hotărîrea în luptă contra guvernului, și contele Thun poate să fiă acum pe deplin convins, că este imposibil a se debate proiectele pactului în parlament.

Sub astfel de auspicii se deschide „Reichsrath“-ul la 26 l. c.

In ufacerea actelor cetite în camera română privitor la școlile din Brașov. Cunoscuta scrisoare a protopopului Voina din loc—in care se arată, că din cele două acte privitoare la pretinsa subvenționare a școlilor române din Brașov, pe cari acte d-l Tache Ionescu le a fost cetit în luna lui Mai a. c. în Camera română, al doilea, a căruia autenticitate unii au fost tras'o la îndoială, derivă din greniul prezidiului ministerial unguresc—a fost publicată și mult comentată în foile din Bucuresci. Împrejurarea aceasta a îndemnat pe semi-oficiosul „Országos Értesítő“ din Pesta să se ocupe de amintita afacere, și pe baza unei informațiuni, ce pretinde a-o fi luat din bun isvor, spune, că cu scirea ministrului-președinte, din prezidiul ministerial r. u. n'a fost adresată o astfel de scrisoare oficială său confidențială către Metropolitul Miron Romanul.

„Orsz. Ért.“ după acesta publică următoarele rânduri, ce poartă caracterul unui comunicat:

„Scrisoarea, despre care e vorba, a redactat'o pentru informarea personală a lui Miron Romanul o persoană, care nu se ține strict de gremiul prezidiului ministerial, și acesta din propria ei inițiativă, ca scrisoare privată, fără de nici o însărcinare oficială. Pasagiul acestei scrisori însă, pe care Tache Ionescu l'a referit la guvernul român actual, se baza, cum reiese acesta și din context, pe aserțiunea, ce a făcut'o fostul ministru de externe contele Kalnoky la 1894 în delegațiunea ungară, răspundând la o interpelare a lui Berzeviczy. Aserțiunea e următoarea:

„Am știință, că în bugetul pe 1894/95 sunt preliminați 525,000 franci. După informațiunile, ce le-am primit, guvernul român dă cea mai mare parte a acestei sume, 380,000 franci, bisericilor și școlilor române din Macedonia, d'ar cu scirea guvernului turcesc. Restul (145,000 franci) îl împarte, firesc, bisericilor și școlilor din Transilvania, d'ar, cum cu totă hotărîrea asigură guvernul român, numai acelor bisericilor și școlilor, cari la din contră ar trebui să fiă închise“.

„De altmintelea într'ea scrisoare (înțelege actul din cestiune)—după cum poate judeca și o persoană numai puțin versată în această afacere — nu cuprinde nimic, ce nu ar fi apărut mai dinainte în tipar, și această împrejurare însă-și face evident, că nu se tractează aici, decât de-o simplă scrisoare de informațiune privată“.

Din acest comunicat al semi-oficiosului ar rezulta deci, că actul asupra căruia s'a încins o discuție foarte regretabilă în presa de dincolo, este autentic, d'ar că n'ar proveni din sinul prezidiului-ministerial cu scirea ministrului-președinte, ci numai dela o persoană, care nu se ține strict de gremiul prezidiului-ministerial și că deci ar avé numai un caracter privat de informațiune. După-cum reiese apröpe neîndoiș din cele descoperite acum în urmă, această „persoană privată“, care „nu stă în strictă legătură“ cu prezidiul ministerial, nu este alta, decât însuși *Jeszenszki*. — *Sapientii satis!*

Adresă de condolență.

Precum am fost anunțat, Eșecul Sa Archiepiscopul și Metropolitul Miron Romanul, în numele Metropoliei române gr. or. din Transilvania și Ungaria din incidentul tragicei treceri din viață a M. S. Împăratului Regine, a înaintat la treptele tronului o adresă, al cărei text original este unguresc și care în traducere română după „Tel. Rom.“ este următorul:

Majestatea Voastră Cesară și Apostolică Regescă!

Preagrațioasă Dömmel!

Cu nemărginită durere stau credincioșii bisericii gr.-orientale române din Transilvania și Ungaria față cu înfiorătorul destin al sorții fatale, care a răpădit de lângă Majestatea Voastră pe Regina cea deopotrivă mult iubită de către toate popoarele monarhiei, care până atunci, până când a fost între noi, totdeuna și pretutindenea a căutat a împărți binecuvântare și a alina durerile amare ale omenilor.

Pentru aceea, sgduit în sufletul meu de nespusa pierdere, pe care destinul a trimis'o asupra patriei și asupra bisericii noastre, sunt interpretul simțimentelor uanime ale colegilor mei episcopi dela Arad și Caransebeș, ale consistențelor eparchiale, ale clerului și ale credincioșilor noștri, când cu credința neștrămutată de susuși, cu alipire și iubire, depun la Tronul preainalt al Majestății Voștre tributul celei mai profunde dureri și celei mai sincere condolențe, înălțând rugăciuni ferbinți către Domnul atotputernic al cerurilor, ca în nesfârșita sa îndurare să dea Majestății Voștre mângăiere și putere, să iee pururea sub scutul său dumnezeesc pe Majestatea Voastră și pe preainalta Casă domnitoare, și s'o susțină în putere neînfrântă.

Care am rămas cu cea mai profundă devotațiune omagială

Sibiū, 16 Septembrie 1898.

În numele episcopatului bisericii greco-orientale române:

Al Majestății Voștre

fidel supus

Miron Romanul m. p

Administrația de stat. În ședința dela 22 l. c. a comisiunii justițiare, după ce s'a primit proiectul de buget pe anul 1899, ministrul de interne *Perceal* a declarat, că proiectele privitoare la *reforma administrației* le va așterne consiliului de miniștri într'un timp, încât ele vor pute fi publicate și trimise autorităților administrative cel mult până la începutul anului viitor.

Ungurii și Viena.

Cuvintele ce le-a adresat Majestatea Sa monarhul drept răspuns la vorbirea, prin care primarul Vienei *Dr. Lueger* a exprimat în numele Vienei condolența orașului din incidentul tristului sfârșit al împăratului Elisabeta, i-a scos din fire pe șovinistii dela presa maghiară.

„*Vienesii sunt fără păreche în privința acestei, și în mijlocul lor m'ei simt, ca în mijlocul unei singure familii mari*“ — a d'is monarhul, făcând alușiune la doliul Vienei.

„*Magyar Hirlap*“, cel care numai c'o d'î înainte spunea, că îi este greu să-și

facă observările la cuvintele monarhului, își ia acum inima în dinți și într'un articol plin de ură față cu Viena nu se sfiește a merge până să dea lecțiunii monarhului pentru căldura cu care a primit deputația metropolei austriace, care a mers să-și exprime condolențele la locul prea înalt. Etă ce serie fôia șovinistă în primul său dela 22 l. c.:

„*Viena e fără păreche! — a d'is regele. De ce e fără păreche? D'or pentru-că cu atâta obraznicie și nerecunoștință nu s'a purtat nici-odată și nimeni, ca ei (Vienesii) față de binefăcătorul și salvatorul lor, împăratul Francisc Iosif I.?*”

„*Viena fără păreche! O, Majestate și stăpâne, ce v'el al bunătății au pus înaintea ochilor t'ei fariseii dibaci, cari tremurând și palidți își condolează; însă nu pentru doliul și condolența față de tine, ci fiind-că se tem de curagiul propriu, ca să stea înaintea ta cu aceea conștiință, acum! Regele neîncoronat al Vienei a putut să-ți stea înaintea alb ca creta, aceea căpeteniă cu barbă frumoasă a orașului, a căru și nume și fire este o minciună (Dr. Lueger).*”

„*Oh, bieții, cum sufer cu mine!*“ își va fi gândit Majestatea Ta, și i-ai lăudat. Și ei n'au roșit, ci poate s'au scârbit de ei înșiși gândindu-și, că în ce fel sunt fără păreche! Și au tăcut, cum tace pasărea în erbă, er când au esit și-au luat masca jos de pe față, care în înșelăciune e și mai cinică“.

„*Magyar Hirlap*“ atacă mai departe în cel mai necruțător mod Viena însinându-i nealitate, infidelitate, ba acuzându o chiar de irredentism german. Apoi spune, că monarhul n'a fost nici-odată din fire om, care să se mestece prin popor, din care cauză nici n'a putut observa în ce chip a condolat „cel mai iubit oraș al său“. Aici fôia ungurescă se întrece pe sine însăși, când afirmă, că Vienesii nu s'au văietat, decât pentru-că le mergea rău la tarabă pe timpul doliului, că au guitat după conduct ca nisce rimători și din strada pe unde avea să trecă conductul, au făcut cărciumă. Pressa lor a vorbit despre mörtea împăratului numai ca materie de reportaj, er decât n'a făcut și mai mult, este a-se murtămi poliției. Tinerimea îndată după înmormântare și după orgii s'elbatice a sfășiat stindardele funebre de pe la case etc.

Töte acestea le spune „*Magyar Hirlap*“ la adresa Majestății Sale și a Vienesilor, pentru-ca pe cel dintâi să-l „lumineză“ dăscăliindu-l indirect, er pe cei din urmă să-i defaimizeze în mod ne mai pomenit de obraznic.

Nu e tréba noastră de a combate și a reduce la adeverata lor valöre aserțiunile cinice ale d'iarului șovinist maghiar, căci în privința aceasta nu-i vor rămâne datorii cei insultați. Am voit numai să arătăm până unde poate merge patima orbă a jidano-maghiarilor din Pesta, când se simt atinși de cuvinte, ce cele ce le-a exprimat monarhul la adresa Vienesilor.

E totuși prea mult!

In cauza congresului bisericesc s'erbesc. „*Zastava*“ din Neoplanta e foarte nemulțămîtă cu amânarea conferenței membrilor congresului bisericesc s'erbesc. Provoacarea la evenimentele extraordinare din Viena, dice, se pote referi numai la doliul casei domnitoare. D'ar domnitorul a declarat, că afacerile statului nu pot suferi amânare și că nu voiesce să fiă liberat de nici o muncă.

Majoritatea congresului în 1897 a raportat alegătorilor săi despre lucrările ei. În raportul său accentuează, că congresul a decis, că va așterne corônei o *representațiune*, în care va înșira gravaminele autonomiei bisericesci a S'erbilor. Pentru redactarea și înaintarea acestei representațiuni s'a ales un comitet compus din două-deci membri ai congresului. Ce va fi acum cu acest comitet? *Br. Zivkovic*, vicepreședintele congresului și convocatorul conferenței, este președinte al acestui comitet. Datoria lui ar fi prin urmare, dice „*Zastava*“, să conchieme cel puțin acest comi-

tet, care într'o cestiune așa de gravă ar trebui să-și împlinescă promisiunea.

Isbucnirea fanatismului de rassă.

Tragica mörte a împăratului-regine Elisabeta au folosit'o șovinistii dela Arad drept prilej acomodat pentru a inscena demonstrații politice.

Am arătat er, că fanaticii dascăli dela școlile elementare orășenești din Arad au împărțit printre școlarii cocarde de doliu, cari purtau la mijloc un nasture în *colori naționale unguresci*, și împodobindu-i cu acest fel de cocarde i-au dus la biserică Sâmbăta trecută. Printre școlarii se aflau și mulți *copii români*, cărora li s'a acățat de piept astfel de cocarde, bruscându-le sentimentul lor și al părinților lor într'un mod neal, care absolut nu cadrăză cu pietatea adeverată, ce dascălii unguri dela acele școle erau datorii s'o manifesteze din acel incident, unde politica nu avea loc și unde provocarea aceasta a fost una din cele mai detestabile.

Foile maghiare șoviniste sciu să istorisescă, că părintele catechet gr. or. *Traian Vațian*, ar fi provocat pe băieții români să ia de pe piept cocardele unguresci și că aceasta ar fi făcut'o în curtea bisericii, ba că însuși ar fi smuls cu mâna sa o cocardă ungurescă de pe pieptul unui băiat român.

Atât a trebuit, pentru-ca părintele Vațian să ridice contra sa furia turbatului șovinism „patriotic“ și să se espună celor mai nerușinate atacuri contra persoanei sale.

Agitațiunile și sumuțările jidano-maghiare și-au avut efectul lor dorit. Corpul dăscălesc delă numita școlă a adresat scaunului școlar o „petiție“ în care dice, că preotul Vațian „a comis un atentat, care e identic apröpe cu *laesa majestate*“, căci prin faptul, că a făcut să se depărteze cocardele de pe pieptul elevilor români „a vătămât sfântul omagiu al fericiției noastre regine și a infamat educația noastră națională“. În „consecență“ dascălii unguri cer dela scaunul școlar din Arad „să pedepsescă cu energie atentatul comis și vătămător“.

Petiția aceasta o va așterne în proxima ședința a scaunului școlar inspectorul unguresc de școle *Miltig*.

D'ar nu-i destul atât. S'a aflat un alt „patriot“ aradan, directorul dela casa orfanală *Francisc Balázs*, care l'a acusat la poliție pe părintele Vațian pentru „*agitațiune de naționalitate*“ și — după cum spune fanaticul „*Magyar Hirlap*“ — contra d-lui Vațianu s'a și pornit deja cercetare.

Astfel sciu să condoleze vestiții „patrioti“ dela Arad, descărcându-și fanatica lor ură de rassă contra unui om nevinovat, care a cređut să-și facă datoria împie-când o demonstrație politică maghiară cu înșiși fiir săi sufletesci.

Etă în ce chip înțeleg Ungurii cuvintele monarhului despre iubirea și concordia, ce dorește să fiă între popoarele sale.

SCRIRILE ȚILEI.

— 11 23) Septembrie.

Contra anarchiștilor. „*Corespondenței Politice*“ din Viena i-se anunță din Roma, că inițiativa guvernului italian în privința măsurilor internaționale în contra anarchiștilor, s'a făcut deja. Un schimb de vederi s'a produs între cabinetele, manifestându-se pretutindeni sentimentul necesității unei controale reciproce mai severe. Câte-va cabinetele și-au dat deja adesiunea lor la principiul propunerii Italiei.

Casa de Hasburg este înrudită cu toate familiile regesei catolice din Europa. Cu curtea bavareză prin mama domnitorului, er cu ramura mai tinără bavareză prin împăratăsa, care a avut un sfârșit atât de tragic. Este înrudită cu familia regescă bavareză și prin archiduceasa Augusta, soția prințului regent Leopold, prin archiduceasa Maria Teresia, care e din ramura de Modena și e soția principelui ereditar, apoi prin archiduceasa Gisela, soția prințului bavarez Leopold. Cu familia regescă spaniolă

este înrudită Casa de Habsburg prin regina-regentă, nepoata arhiducelui Carol. Însă o legătură și mai veche există între aceste case. Cu casa de Savaya e înrudită prin mama lui Victor Emanuel, prin marea ducesă de Toscana, apoi prin mama regelui Umberto, arhiducesa Adelaide, care e fiica arhiducelui Reiner. De casa belgiană o lăgă regina de aqi, Henriette, sora arhiducelui Iosif și bunica reginei-regente spaniole. Cu familia regescă portugheză este înrudită prin regina mamă, care e fiica lui Victor Emanuel. De casa franceză o lăgă căsătoria prințului de Orleans, care a luat de soție pe fiica arhiducelui Iosif; însă și alte legături mai are cu această casă, astfel prin prințesa d'Alençon, care a ars cu ocazia incendiului dela bazarul din Paris și care a fost sora împărătesei ucise la Geneva. Casa de Habsburg mai stă în relații de rudire și cu familia regescă saxonă, cu casa de Braganza stabilită în Austria, cu casa reg. de Württemberg, cu familia reg. de Saxa-Coburg-Gotha și cu familiile principiare Croy-Dulmon și Turn Taxis.

Din Făgăraș ni-se scie: Facem atenție, pe îndreptățirii, cari solvesc contribuție anuală de 50 fl., să ceară prin o hârtie înaintată vice-comitelui, până la 27 l. c., ca la compunerea listei viriliștilor să li-se compute darea duplu. — *Un membru.*

Camera de advocație din Sibiu a luat în lista membrilor săi pe d-l Dr. Dumitru Pop, cu sediul în Mediaș, unde și-a deschis cancelaria de avocat.

Turcii contra sionismului. Se scie, că în anii din urmă, curentul sionist a luat proporții considerabile printre Evrei, mai ales printre cei din Orient. Sionismul nu e altceva, decât tendința de a face din Palestina erăși patria Evreilor, de a constitui unitatea națională evrească pe basă teritorială. La ultimul congres sionist s'au făcut subscripții însemnate pentru întemeierea unei bănci, cu scop de a cumpăra teritoriul și de înființa colonii evreesci în Palestina. Ideia aceasta a întâmpinat un mare succes printre Evrei. Mare parte dintre Evreii din România sunt sioniști și ei au subscris sume pentru amintita bancă. Acest curent sionist a pus pe gânduri guvernul din Constantinopol. Un diar israelito-rus „Vochad” (Imigrarea) află, că administrația turcească din Palestina a primit ordine severe dela guvernul din Constantinopol, să vegheze, ca nici o proprietate teritorială să nu cadă în mâna Evreilor.

Acusați pentru atentat cu dinamită. Diarele unguresc aduseseră șcirea, că trei indiviți, cu numele Andreiș Oprea, Andreiș Vențel și Samuil Pfaff ar fi făcut un atentat la viața directorului de mine din Petroșeni, I. Andreits, aruncând dinamită înaintea unei trăsurii, în care se afla el. Unul din presupușii atentatori a fost prins momentan, ér ceilalți doi au fost de-ase-menea prinși din partea gendarmilor și arestați. La interogatoriul, acușaii au mărturisit, că scopul lor n'a fost de a atenta la viața nimănui, ci dinamita au aruncat-o înaintea trăsurii lui Andreits numai printro întâmplare. Ei voră să prindă nisce pesci cu ajutorul dinamitei, dér tocmai voră să arunce dinamita în apă, aprindând chiar și fitilul, când étă că se ivi trăsura directorului. De témă, ca să nu fiă prinși, ei aruncară atunci repede dinamita și o luară la fugă. Unul din ei însă, aducându-și aminte, că dinamita au aruncat-o tocmai în drumul, pe care venia trăsura directorului, s'a întors repede și, cu risicul vieții proprii, a tăiat fitilul dela dinamită, încungurând astfel pericoulul. În timpul cât a făcut acesta însă, a fost ajuns de trăsura și prins. Astfel prezentă ei lucrul înaintea judelei de instrucție.

Alegerea dela Herman. Resultatul definitiv al alegerii suplimentare de deputat dietal în cercul Hermanului, întâmplată ér, este următorul: Din 425 voturi, ce s'au dat cu totul, candidatul guvernamental *Jakabffy* a primit 345, ér candidatul săsesc *Obert* 80 voturi.

Anarhiștii din New-York. Corespondentul din Petersburg al lui „Daily Telegraph”, care de comun este bine informat, scrie fôiei englese următoarele: Asasinul împărătesei Elisabeta este membrul acelu grup de anarhiști, care țintesc la uciderea capetelor încoronate. Așa se pare, că banda aceasta și-a strămutat de vre-o doi ani cartierul în America, lăsând în Europa câți-va tovarăși. Din America dau ei ordinele colegilor din Europa, că pe cine se omóre, și atentatul dela Geneva încă s'a hotărât tot acolo Afară de conducători, cari trăsesc în cea mai deplină siguranță în New-York, aprôpe toți ceilalți s'au reintors în Europa, pentru a-și executa planurile lor fiorose. Se dîce, că pe timpul visitei principelui Ferdinand la Petersburg, au fost arestați aici doi Turci, cari veniseră în capitala Rusiei cu scop de a ucide pe principe. Numărul detectivilor și poliștilor, cari pădesc pe Țar și Țarină, a fost sporit și s'a introdus o adevărată instituție nouă de acest fel de funcționari după vestea atentatului din Geneva.

Mulțămită publică. Adunarea generală a despărțământului Seliște al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în acest an în Apoldul-de-jos, a binevoit a vota pentru biblioteca pop. a scôlei gr. or. de aici suma de 20 fl., care s'a și predat direcțiunii școlare pentru a fi întrebuințată spre înmulțirea bibliotecii. Din această cauză subsemnatul se simte plăcut îndemnat, a-i aduce cuvenita mulțămită. — *Apoldul-de-jos*, la 9 Septembrie 1898. Nic. Simulescu, dir. și inv.

Averea lui Bismarck. O fôie din Berlin spune, că averea, ce a rămas după răposatul cancelar german nu reprezintă un capital mai mare, decât ceva peste două milioane de mărci. Petrite scumpe și diferite obiecte de argit, între cari multe de mare artă, pot să aibă o valoare de 150,000 mărci. Numai ordinele ce le-a posedat Bismarck au o valoare în total de peste 100,000 mărci.

La inaugurarea bisericii Mântuitorului în Ierusalim, care, precum șcim, se va face în prezența Împăratului Germaniei, a fost invitat de cătră presidiul consiliului superior bisericesc din Berlin și consistorul bisericeii evang. săsesci din Ardeal. Consistoriul dîce „Sieb. d. Tagbl.”, încă n'a luat decisiune cu privire la această invitare.

Tinerimea română din Lipova invită la petrecerea de dans, ce o va arangia Duminecă în 2 Octomvre n. 1898 în salele otelului „Archiducele Iosif”. Inceputul la 8 ore sêra. Prețul de intrare: de persoană 1 fl., de familie 2 fl. Venitul curat este destinat pentru fondul tinerimei studiöse din Lipova. Pentru comitetul arangiator: Valeriu Milovan, președinte. Emil Dogée, vice-președinte. Toma Carabasiu, cassar. Ioan Toma, secretar. Emil Pasca, controlor. Suprasolviri și oferte (la adresa cassarului) se primesc cu mulțămită și se vor chita pe cale diaristică.

Concert. Musia orășenescă va concerta Duminecă în 25 Septemvre în pavilionul de sticlă al otelului „Pomul verde”. Inceputul la 8 ore sêra. Intrarea 30 cr.

— *Musica militară* va concerta Duminecă în 25 l. c. în restaurantul dela Redută. Intrarea 30 cr.

„Bihoreana” institut de credit și economii, societate pe acții în Oradea-mare își, va începe activitatea la 3 Octomvre n. 1898 în localul său din piața St. Ladislau (Szt-László-tér), casa D-rului Augustin Kutiák, intrarea din Strada grădinei, (Kert utca). Institutul: 1) Primesce banii spre fructificare pe lângă libele de depunerii, séu în cont curent, și după banii depuși spre fructificare plătesce interese de 5%. 2) Acórdă împrumuturi ipotecare. 3) Acórdă împrumuturi simple țărănesci pe obligațiuni cu cavenți (credite personale țărănesci). 4) Escomptéză cambii (polițe), efecte și pretenșiuni sigure cătră casse publice cu scadențe fixe. 5) Acórdă împrumuturi pe lângă amanetare de efecte (lombard). 6) Acórdă credite cambiale și de cont curent cu acoperire ipotecară, séu de altă natură. 7) Îngrijesce afaceri economice și tot felul de

afaceri de bancă. Dat în Oradea-mare din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „Bihoreana” societate pe acții, ținută la 17 Septemvre 1898. *Iosif Vulcan*, presidentul direcțiunii. *Dr. Coriolan Pap*, director executiv.

Pentru amatorii de fotografie. Aparate de fotografie pentru salon și voiaj fôrte renumite; aparate pentru fotografi la moment, precum și toate articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL liferantul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr. 9. Manufactură fotografică fondată la anul 1854. La cerere liste mari ilustrate, coținând prețurile gratis. Depozite în Brașov la F. Jekehus, F. Kelemen, Victor Roth Farmaciști. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoții.

Afacerea Dreyfus.

Afacerea acésta continuă a scôte la ivelă surprinderi din ce în ce tot mai nouă.

Alaltăeri s'a pertractat în Paris procesul Picquart-Leblois, care trebuia să se judece la tribunalul corecțional. Picquart e acusat de a fi comunicat avocatului Leblois acte secrete din dosarul afacerii Dreyfus și amândoi au fost dați judecării în virtutea legii asupra spionagiului. Dér pe când acușaii cereau ei judecată liberă a procesului, ministerul public a cerut amânarea pe motivul, că s'a deschis contra lui Picquart o instrucție nouă de cătră autoritatea militară, și tribunalul a admis amânarea. Atunci Picquart a pronunțat următoarele cuvinte ciudate: — „Pôte că aqi vorbesc pentru ultima ôră în public. Voi durmi pôte desêră la Cherche-Midi (închisóra militară). Ei bine! decât în închisóra găsesc ștrângul lui Lemerrier-Picquart, séu briciul lui Henry, să scîți, că am fost asasinat! Eu nu mă gândesc de loc la o sinucidere!”

Ce a putut provoca acésta témă a colonelului Picquart, că va fi asasinat în închisóra militară?

Pe când aștepta în închisóra civilă, ca să fiă judecat pentru acușaii, că ar fi comunicat avocatului Leblois acte secrete, i-s'a atentat de cătră autoritatea militară un alt proces, pe temeul, că ar fi falsificat o cartă telegrafică (petit bleu) spre a compromite pe Eszterhazy. Firesce, că acușaii acésta nouă n'are nici o legătură cu procesul, care trebuia să se judece alaltăeri; cu toate acestea tribunalul l'a arănat în urma cererii procurorului, care a pus în legătură ambele afaceri.

Atunci colonelul Picquart, care scia, că autoritatea militară căuta de mult să pună mâna pe densus, ca unul care e adevăratul părinte al revisuirii procesului Dreyfus, și-a inchipuit, că i-s'a intentat noul proces în fața autorității militare numai în scop de răsbunare, că va fi transferat la închisóra militară și că acolo se va căuta să se scape de densus. Numai așa se explică cuvintele sale desperate.

Alusiunea la sinuciderile lui Lemerrier-Picquart și Henry se referă la bănuiala, că acestia nu s'au sinucis, ci au fost uciși, spre a nu face prea multe destăinuirii în afacerea Dreyfus. Despre Lemerrier se crede, că el ar fi fost autorul material al falsurilor, ér despre Henry se scie, că cunosea prea multe amănunte asupra acestei afaceri.

O pastorală asupra educațiunii.

Episcopul romano-catolic din Transilvania, contele Gustav Majlath, a îndreptat cătră credincioșii diecesei sale o scrisóra pastorală asupra educațiunii, în care dîce între altele:

... „Cu părere de réu constat, că cu numărul școlilor nu crește pietatea și moralul creștinesc, ci din contră imoralitatea și ireligiozitatea. Causa este, că se nutresce cu cunoscințe numai mintea tinerimei, pe când inima rămâne necultivată. Cultivarea minții și esperiența în sciința forméză însă în sine tot-déuna numai o educațiune unilaterală, care e cu atât mai periculôsă, cu cât mai ușor abate inima dela Dumnezeu și o dirige spre cerința după cele materiale. Pentru-ca instrucțiunea să servescă spre salutea și binele omenirii, este deci

necesar, ca ea să fiă pârtrunsă de spirit religios, care nobilitéză sentimentele inimei și îndreptă pe ômeni spre bine, spre fapte nobile și spre morala creștină.

Causa cea mai principală a indiferențismului în credință și a ireligiozității însă e o vèd în împrejurarea, că educațiunea casnică creștină dispore. Chiar și instrucțiunea școlară cea mai diligentă rămâne neroditoare, decât nu o sprijinesce educațiunea casnică. Căci la ce rezultat ne putem aștepta, decât copilul în școlă învață de-a iubi pe Dumnezeu, de-a avé frica lui, de-a nu pronunța numele lui îndeșert, decât în casa părintescă nu aude, decât numai injurând? Ce succes putem spera, decât copilul în școlă e admoniat să se pôrte cum se cade și moral, pe când acasă rămâne fără supraveghere, fără disciplină și vede și aude numai glume nerușinate; decât în școlă se învață, că este păcat de-a vătéma bunul nume, onóra altora, ér acasă e la ordinea dîlei batjocurirea și calumnierea altora; decât aici poruncile dumnezeesci și ale bisericeii se vătéma și se batjocuresc dîlnic, pe când acolo copilul este necurmat admoniat de-ale păși?”

De aceea episcopul *Majlath* admonieză pe credincioșii săi să nu-și negligă datorințele lor mari părintesci pe terenul acesta și să-și creșcă copiii în frica lui Dumnezeu, deôrece în artă și în sciință și așa îi instruesc alții.

ULTIME SCIRI.

Atena, 22 Septemvre. Corăbiile rusesci din apele cretane se adună la Rethymno, unde musulmanii amenință éráși serios pe creștinii. Consulul a părăsit orașul, pe care *Rușii îl vor ocupa mâne.*

Colonia, 22 Septemvre. Față cu propunerea ministrului de externe italian Canevaro, „K. Z.” dîce, că Turcii numai atunci își pot asigura teritoriul, decât efectivul de trupe al puterilor se va spori în mod considerabil și decât vor da drepturi egale creștinilor.

Canea, 22 Septemvre. Admiratul rusesc a propus, ca întrégă populațiunea insulei să fiă desarmată.

Madrid, 22 Septemvre. Pe corabia „City of Rome” au sosit 332 oficieri, 1352 matrozii și 200 bolnavi. Debarcarea lui *Cervera* s'a întâmplat fără de nici un incident. *Cervera* a mulțămnit autorităților pentru primirea ce i-s'a făcut și a dat expresiune durerii ce simte la vederea stării trupelor marine, pe cari le-a deprimat mult opinia rea lățită despre ele, cu toate că și-au împlinit datoria. Generalul *Toral* a fost insultat de mulțime în Bejar; el a trebuit să se ascundă, ca să nu fiă vătémat.

DIVERSE.

Femeia în lună. Ne-am obișnuit să privim adesea în fața palidă a lunii fața ofilită a unui moșnég, care caută spre noi cu zîmbet binevoitor. Femeile yankeilor din America nu vor să mai sufere acésta ocupare de teren a bărbaților, din care pricină au iscodit dîlele trecute povestea, că acel chip din lună nu séménă cu fața unui bărbat, ci cu profilul relief al unei tinere fete. După ele umbra ce apare pe cele două laturii ale lunii, este o cosită perfectă à la Cleo de Merode. Nasul fin și îngust se deosebesce viu de față și fruntea plină, cu espresii energice, întregesce avel căpșor fermecător, cu care este eternisată pe cer grația unei feciôre frumoșe. Bărbații din America protestéză energic contra acestui fel de escentricitate a emancipării femeilor.

Proprietar: **Dr. Aurel Muresian.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maier.**

Henneberg-Seide

von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — nur ächt, wenn direct ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weis und farbig. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.

G. Henneberg's Seiden-Fabriken
(k. u. k. Hofl.), Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Septembrie 1898.

Renta ung. de aur 4%	119.65
Renta de corone ung. 4%	98.10
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de est I. emis.	119.80
Bonuri rurale ungare 4%	96.10
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	161.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	100.85
Renta de hartie austr.	100.60
Renta de aur austr.	121.—
Losuri din 1860.	140.65
Actii de-ale Băncii austro-ungară	904.—
Actii de-ale Băncii ung. de credit.	386.—
Actii de-ale Băncii austr. de credit.	354.—
Napoleonilor	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.87 1/2
London vista.	120.10
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.05
Note italiene.	44 15

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Septembrie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.50	Vënd.	9.52
Argint român. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Napoleonilor. Cump.	9.52	Vënd.	9.54
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusescoi Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcescoi Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102

Publicațiune de concurs.

Postul de primariu la cetatea Brașov, cu care este împreunat o plată anuală de 2000 fl. și 400 fl. bani de cuartir și cuinquinalele îndatinate, în urma pensionării a devenit vacant.

Pentru postul acesta cum și pentru acela care prin ocuparea celui

dintâi a devenit vacant și care tot pe calea alegerii este a se ocupa și cu care sunt împreunate beneficiile statorite în statutul organic al cetății, fie pentru cel de senator, de proto orîvice-notar, de asesor la sedria orfănelă, de vice-căpitan, orî de comisar de poliția, public concurs.

Deci provoc pe toți aceia, cari doresc a ocupa posturile amintite, ca cererile de concurs provădute cu documentele prescise în sensul art. I. ex. 1883, se le așternă la mine, până la 8 Octomvre a. c. inclusiv în orele oficiose (dela 7—1 ant mer.)

Cererile, cari nu vor fi instruite după cum spune legea, orî care se vor așterne după trecerea terminului, nu le voi lua în considerațiune.

Brașov, 19 Septembrie 1898.

Dr. Fr. Jekel,
vicecomite.

Administrația c. și r. de menagiu în Brașov.

PUBLICAȚIUNE!

Pentru aprovizionarea cu articoli necesari la menagiu Garnisonei din Brașov, i-și dă liferatiia pe durata unui an cu inceperea dela 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1899 și anume:

- 1) Liferatiia de carne de vită, porc, vitel și oie.
- 2) Untură, slănină.
- 3) Făină Nr. 3 și Nr. 7, (Tipuri Budapăsta).
- 4) Zarzavatură, verdețuri, Dere-sură etc.
- 5) Jimble și presele de jimblă.
- 6) Oțet.
- 7) Zahar.

Articolii menționați în Nr. 1, 2, 6 și 7 se dau și seperat. Oferte sigilate, provădute cu vadiu de fl. 50, împreună cu mostre de probă a articolelor, sunt a se trimite până în 10 Octomvre a. c. la administrația spitalului militar din loc, parter.

Condițiile se pot vedea tot acolo. Pertractarea ofertelor se va ține în 15 Octomvre 1898, după aceea se vor avisa și oferentii.

Brașov, 21 Septembrie 1898.

Administrația.

AVIS!

Subscrisul am onorea a aduce la cunoscința On. public, că am luat asupra-mi

Restaurația în casa sfatului vechiū (alten Rathhaus).

La vëndare sunt puse vinuri din renumita pivniță a lui PAUL ARTZT.

Îmi voi da totă silința de a mulțumi pe On. ôspeți, cu mâncări bune și gustose, și serviciu prompt.

Pentru societate particulară se află odae extra.

Rugându-mă de o cercetare cât mai numărôsă sunt

cu distinsă stimă:

Franz Rheindt.

378.1—3

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutlă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbice la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate l fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de recelă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebuițarea dîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură această apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețu sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comande din provinciă se efectuează dîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accel-rat (peste Arad) sosesece la 5 ore 7 min. dimineța.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ér dela Clușiu până aici tren mixt)*).

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la 10 ore 19 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St. Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m. (dela prima Iulie pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu St. Georgul șiou Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zêrnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 34 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 14 min. p. m.
- III. Trai mixt la 8 ore 16 m. séra.

Dela Sinaia la Brașov**):

Trenul de persoane la 7 ore 40 min. dim.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ér de acolo mai departe ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.
- IV. T.. accel. (peste Arad) la 10 ore 26 min. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la 5 ore 14 min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Orădia-Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.

- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda.)

Dela Brașov la Zêrnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 9 ore 30 m. séra.

Dela Brașov la Sinaia**):

Trenul de persoane la 6 ore 40 min. séra.

*) V. Un alt tren mixt, care circulă numai Vinerea dela Augustin (Ago-tonfalva) la 7 ore 4 min. dimineța.

**) Acest tren începând circulația dela prima Iunie în fie-care Duminecă și sêrbătorea precum și în fie-care Joi.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.